

Nytid

Nr. 2

NOV 2025
årgang 119

- Lystsejllads til fællesskab
- Wegovy-sagen
- Fra ælling til ørn

NYTTIGE ADRESSER

3F Transportgruppen

Forhandlingssekretær
Karsten Kristensen
Tlf.: 70 300 300
karsten.kristensen@3f.dk

ITF Inspektør

Jeppe Wermuth Eriksen,
Transportgruppen
Kampmannsgade 4, 3. sal
1790 København V
jeppe.eriksen@3f.dk

Alka forsikring

Engelholm Alle 1
2630 Tåstrup
Tlf. 70 12 14 16
fbs@alka.dk
www.alka.dk

Sea Health & Welfare

Højnæsvej 56
2610 Rødovre
Tlf. +45 72 40 26 10
info@shw.dk
www.shw.dk

Hotel Maritime

Peder Skrams Gade 19
1054 København K
Tlf. 33 13 48 82
hotel@maritime.dk
www.hotel-maritime.dk

Pension Danmark

Kundeservice-medlemmer
Kongens Vænge 8
3400 Hillerød
Tlf. 70 12 13 30
www.pension.dk

Prinsesse Marie Stiftelsen

Wildersgade 70, st.
1408 København K
Tlf. 32 57 52 03
post@smf1856.dk
www.smf1856.dk

Søfartsstyrelsen

Fjordvænget 30
4220 Korsør
Telefon: 72 19 60 00
sfs@dma.dk
www.sofartsstyrelsen.dk

Udligningskontoret

Amaliegade 33, opg. B.
1256 København K
Tlf. 33 11 64 32
postmester@udligningskontoret.dk
www.udligningskontoret.dk

3F Ungdom

Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf. 70 300 300
ungdom@3f.dk
www.facebook.com/3fungdom

DAGLIG LEDELSE

Formand

Søren Sørensen
Jægersborg Alle 29A, 4.th. · 2920 Charlottenlund
Mail: soren.s@3f.dk
Tlf.: 88 92 31 59 · Mobil: 51 51 88 70

Kasserer

Christian K. Johansen
Wildersgade 68, 3 th. · 1408 København K
Mail: christian.johansen@3f.dk
Tlf.: 88 92 31 56 · Mobil: 23 80 05 43

Faglig sekretær

Flemming Thiesen
Vestervejen 50, Nordby · 6720 Fanø
Mail: flemming.thiesen@3f.dk
Tlf.: 88 92 31 60 · Mobil: 24 20 46 76

BESTYRELSESMEDLEMMER

Arnt N. Andersen
Fiskervænget 4
5900 Rudkøbing
arnt.a@outlook.dk

Jan R. Saksaa
Ejlekærgårdsvej 1
4100 Ringsted
saksaa@live.dk

Bjarni S. Jensen
Wildersgade, 57, 4. th.
1408 København K
bjarnisjensen@gmail.com

Kenn R. Ingildsen
Hedebøvej 23
3700 Rønne
kenn.ingildsen@gmail.com

Camilla B. Christensen
Midtbjergvej 14
6720 Fanø
camilla-baun@hotmail.com

Palle B. Sciegienny
Kildevej 5
4130 Viby Sjælland
pallebp@gmail.com

Frederik B. Oksholm
Vestergade 66B, 1. 0002
5700 Svendborg
frederik_oks@hotmail.com

Paw L. Frederiksen
Odensevej 17
5700 Svendborg
paw_levin@hotmail.com

Hans Olsen
Toldbodvej 1, 2. th
5700 Svendborg
hansolsen65@gmail.com

3F SØMÆNDENES KONTOR

København

Dortheavej 39A, 1. sal
2400 København NV

Tlf. 70 300 838
Mail: seaman@3f.dk
www.3f.dk/seaman
Giro konto: 305-9901

Åbningstider:

Mandag – Tirsdag
09.00 – 16.00
Onsdag – torsdag
09.00 – 12.00
Lukket fredag

A-kassen

Peter Ipsens Allé 25, stuen
2400 København NV

Tlf. 70 300 999
Fax: 70 300 998
Mail: akassen-kbh@3f.dk

Åbningstider:

Mandag 09.00-15.00
Tirsdag 09.00-17.00
Onsdag 09.00-15.00
Torsdag 09.00-17.00
Fredag 09.00-14.00

Århus

Sommervej 5
8210 Århus V.
3F Transport

Indlevering af A-kasse papirer.

3F Aalborg

Hadsundvej 184 B
9000 Aalborg

Indlevering af A-kasse papirer.

Esbjerg

3F Transport, Esbjerg.
Nyhavnsgade 25.
Indgangen via Helgolandsgade

Åbningstider:

Fredag 09.15-12.00

Svendborg

Østre Havnevej 23
5700 Svendborg
Tlf. 88 92 31 92
Fax. 88 92 31 91

Åbningstider:

Fredag 9.00-12.00

3F - Fagligt Fælles Forbund

Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf. 70 300 300
3f@3f.dk
www.3f.dk

INDHOLD

Formandens ord	3
Fra lystsejllads til fællesskab på færge	4
Faglig ILDSJÆL har fået nyt job	6
Så er det slut!	7
ARBEJDSRETEN: Færgerederierne skal betale for Wegovy	8
FORLIG: 2,5 millioner kroner i efterbetaling til søfolk	10
Mindre og mindre besætninger	11
Fra ælling til ørn	14
Udfordret problemløser	16
GAZA – Palæstina og fagforeninger	18
Scandinavian Star: Ingen undskyldning – ingen erstatning	19
Danmark og Norge besat	20
Den spanske borgerkrig	21
Fernernforbindelse: Det vilde vesten på Lolland	22
Pension Danmark	26

Fagbladet NyTid

Nr. 2. nov. 2025, årgang 119.
UDGIVER: 3F Sømændene.

REDAKTION: Flemming Thiesen,
faglig sekretær.

LAYOUT/PRODUKTION:
Sangill Grafisk, Holme-Olstrup

OPLAG: 1.500 eks.

Redaktion sluttet den 21/11-2025.
Afleveret til postvæsenet uge 48.

Indlæg og læserbreve til NyTid
modtages gerne på e-mail:
unisea@3f.dk

Din fagforening, din indflydelse og din solidaritet

Forestil dig at du skulle forhandle din egen løn. Og hvis du blev uretfærdigt behandlet, skulle du selv konfrontere din chef.

I dette nummer af Ny Tid kan du læse om en række sager, hvor din fagforening gør en forskel.

Ifølge vores overenskomst med bilfærgerne skal arbejdsgiveren betale for receptpligtig medicin. Men en dag smækkede rederiet kassen i for en skibsassistent. Skibsassistenten havde fået ordineret Wegovy af sin læge. Rederiet forsøgte at undgå at betale, men vi førte sagen til Arbejdsretten og fik ret. Selvfølgelig skulle rederiet betale for receptpligtig medicin.

Ved et løntjek opdagede 3F Sømændene en mulig fejl i aflønning af afløserne. Efter diskussioner med rederiet lykkedes det at lande et forlig, der har sikret afløserne cirka 2,5 millioner kroner.

Begge dele er eksempler på fagforeningens arbejde, som har hjulpet medlemmer. Når du er medlem, er du solidarisk og støtter dine kolleger. Måske får du en dag selv brug for hjælp?

Læs også om hvordan vi anker Søfartsstyrelsens besætningsfast-

sættelser, der gang på gang giver grønt lys til mindre og mindre besætninger. To elfærger må nu erstatte befarne skibsassistenter med uuddannede medarbejdere med to korte kurser. Vi og de andre fagforeninger for søfarende bliver ved med at pege på hullerne i bemanningen og sikkerhedsrullerne. Nogle gange får vi ret.

De nævnte sager ville ikke være kørt, hvis der ikke var medlemmer i en faglig organisation til at tage sig af dem.

Som fagforening har vi adgang til viden og indsigt i overenskomster og lovgivning. Vi trækker på vores netværk i fagbevægelsen og vi har adgang til de relevante personer i rederierne.

Ofte klarer vi sagerne ved dialog uden at køre en sag. I princippet har vi et godt samarbejde med rederierne. Vi kan være uenige. Men vi respekterer hinanden og hinandens synspunkter.

Ud over eksempler på 3F Sømændenes arbejde er dette også en invitation. Kom til 3F Sømændenes medlemsmøder. Jeg opfordrer dig til at stille spørgsmål, deltage i diskussionerne og være med til at sætte kursen for din fagforenings arbejde.

Fra lystsejllads til fællesskab på færge

Clara Svare Petersen fandt fællesskab, sammenhold og læring ombord på Oslofærgen. Hun blev så glad for arbejdet på skibet, at hun vendte tilbage til færgen for at afslutte sin uddannelse.

På Oslo-færgen er det ikke kun passagererne, som hygger sig.

- I besætningen har vi prioriteret, at vi også skal have det sjovt, mens vi arbejder, forklarer Clara Svare Petersen.

Det gælder også ved fysisk hårdt og ensformigt arbejde, som når opgaven har været at banke rust i flere dage.

- Vi har været gode til at lytte til god musik imens og have det hyggeligt med det, fortæller hun.

Den 22-årige Clara har været ubefaren ved Go Nordic Cruiseline. Hun

er netop stoppet på færgen Nordic Pearl, fordi hun skal i gang med sit sidste skoleforløb.

- Det bedste var, at arbejdet på skibet har været virkelig lærerigt. Det har givet mig en bred viden om sømandsfaget og jeg har fået lov til at prøve mange ting. Jeg har mødt søde og sjove mennesker. Vi har haft et virkeligt godt fællesskab. Mange af mine kolleger er nogle, som jeg vil holde kontakten med, siger hun.

De fleste af hendes kolleger var meget ældre end hende og havde masser af erfaring. Den erfaring har de gavmildt delt med hende.

- Det er fedt at have kolleger, som har en masse viden, de gerne vil lære fra sig. Det har de været gode til. Det har også været spændende at få lov til at møde mennesker, jeg ikke ville have mødt, hvis jeg bare havde fået et almindeligt arbejde på land, siger hun.

Nysgerrig

Clara er nysgerrig. Hun kan takke sin nysgerrighed for, at hun snart har en uddannelse som søfarende.

Det begyndte på en efterskole, hvor hun blev bidt af lystsejllads. Fra en venindes søster hørte hun om skoleophold på skibe. Søste-

rens veninde havde været på Skoleskibet Danmark, selv valgte Clara et ophold på Georg Stage. Det gjorde hende endnu mere nysgerig på livet til søs.

- Jeg synes, det var mega spændende, det vi havde lært på Georg Stage, husker hun.

Før opholdet på Georg Stage havde hun ikke forestillet sig et arbejdsliv til søs. Men det ændrede sig, og hun besluttede sig for at fortsætte uddannelsen som ubefaren.

Clara slog til, da hun blev præsenteret for projektet "Kom med ombord". Det er et projekt, hvor man som ubefaren får mulighed for at sejle med tre forskellige typer af skibe. Først var hun tre måneder med containerskibet Vilnia Mærsk, mest rundt i Østersøen, i Europa og en enkel tur til Marokko. Derefter fulgte et ophold ved det daværende DFDS på Oslofærgeren. På sidste del af uddannelsen skulle hun sejle med et sejlskib.

- Men jeg savnede at komme ud at sejle lidt mere på et større skib, så jeg søgte tilbage til Oslo-

færgeren og fik jobbet i februar, forklarer hun.

I mellemtiden havde færgeren fået en ny svenske ejer Gotlandsbolaget og linjen hedder nu Go Nordic Cruiseline. Færgerne har fået et nyt design i blågrønne farver og de er blevet bygget om. De nye ejeres profil har givet lidt flere turister og feriegæster ombord på færgerne. Men besætningen og arbejdsopgaverne var de samme. Så som ubefaren har hun ikke mærket nogen forskel i hverken arbejdsopgaver eller fællesskab.

- Jeg har lavet alt muligt forskelligt. Det er det, som har været så fedt og derfor jeg søgte arbejde på Oslobåden igen. Som ubefaren har jeg lært at svejse trosser og lavet praktisk arbejde som rustbankning og malerarbejde. Jeg har været med til ankomst og afgang hver eneste dag, fortæller hun.

Fedt at sejle

Når Clara er færdig med uddannelsen som kystskipper til december, vil hun i første omgang have en masse sejl tid som befaren.

Oslofærgeren kunne være en mulighed, men hun tænker, at det også kunne være spændende at prøve at sejle med noget andet end passagerer.

Den største ulempe ved livet som søfarende er, at man er så meget hjemmefra.

- Jeg har arbejdet virkeligt intensivt. Jeg var 3 uger ude og en uge hjemme. Derfor har jeg ikke set så meget til familie, venner og kæreste. Det har været det hårdeste ved arbejdet til søs, konstaterer hun.

Ingen i Claras familie har arbejdet som søfarende og de havde aldrig forestillet sig, at hun ville vælge den form for arbejdsliv.

- Men jeg tror, de synes, det er meget sejt, mener hun.
- Potentielt kunne jeg tænke mig at læse videre til styrmand en dag. Men det er jeg ikke 100 procent afklaret omkring. Lige nu synes jeg bare, det er fedt at sejle, understreger Clara.

Faglig ILDSJÆL har fået nyt job

Sømandsskrøner og fortolkning af indviklede overenskomster er nu fortid for Mette Clemmesen. 3F Sømændenes faglige medarbejder har nemlig fået et nyt job

I foråret opdagede Mette et jobopslag. For hende var det et helt særligt job. En form for arbejde hun havde drømt om, siden hun var barn. Efter samtaler og forskellige prøver fik hun jobbet.

- Det er selvfølgelig trist at sige farvel til 3F Sømændene. Jeg kommer til at savne mine kolleger og særligt arbejdet med medlemmer og tillidsvalgte, understreger Mette.

Allerede som ubefaren blev hendes faglige interesse vakt. Mette havde færgelyst i årene. Derfor valgte hun efter gymnasiet et ophold på Georg Stage og blev ubefaren på Fanøfærgen. Her lyttede hun til de fagligt aktive og tog med til møder.

Hun så, hvordan det faglige arbejde kunne være med til at løse problemer og skabe en god arbejdsplads.

- Det tiltalte mig at være med til at hjælpe folk, forklarer Mette.

Mette mener, at jobbet som søfarende passer rigtig godt til nogle mennesker. Derfor er det vigtigt at sikre de bedst mulige rammer,

så de søfarende får lyst til at blive i faget.

Hendes faglige engagement blev budt velkommen og kollegerne lærte hende op. Hun skrev også til Ny Tid efter tips fra kollegerne. Derudover tog hun på faglige ungdomskurser arrangeret af 3F.

Analytisk stærk

Det viste sig, at Mette er god til at analysere lønsedler og indviklede overenskomsttekster. De kompetencer kunne 3F Sømændene bruge, så Mette blev ansat som faglig medarbejder.

- De fleste vil nok kalde mig meget nørdet, konstaterer hun med et smil.

Når hun får øje på noget på en lønseddel som ikke ser helt rigtigt ud, så går hendes hjerne i gang med at finde ud af, hvad der kan være galt.

- Det er som at blive fanget af et mysterium, som skal løses, forklarer Mette.

Selv om lønsedler og overenskomst tiltaler Mettes indre detektiv, så har de samtidig været

hendes største udfordring. Arbejdet tager lang tid og ofte har det ikke været muligt at give medlemmerne et klart svar.

- En overenskomst handler rigtig meget om fortolkning. Der er ikke bare ét facit, understreger hun.

Arbejdsgiverne kan nemlig have en anden fortolkning af en overenskomst.

Kursus motivation

Da Mette var en faglig grønskoling, oplevede hun, hvordan 3F's kurser løftede hende både fagligt og personligt. Derfor begyndte hun at prikke til 3F Sømændenes tillidsvalgte og foreslå dem at tage den faglige grunduddannelse. Det havde der ikke været tradition for i 3F Sømændene.

- Nogle havde allerede tænkt, at kurserne lød spændende, fortæller Mette.

Nu kan hun se, hvordan kurserne har givet de tillidsvalgte netværk og faglig viden. Den udvikling glæder Mette sig over, at hun har været med til at sætte i gang.

Så er det slut!

Efter at Birthe Ryaa har været ansat som bogholder hos Sømændene i nærmest en menneskealder og 4 formænd takker hun af med disse ord:

Jeg har været hos Sømændene siden 1.2. 1987. I min opsigelse fik jeg skrevet 1887. Jeg ved godt, at jeg er ældgammel, men jeg er ikke Danmarks ældste menneske. Selvom jeg har været ansat som bogholder, er jeg ikke altid så god til tal.

Jeg var tidligere ansat 8 år hos skraldemændene i København og Frederiksberg, så jeg tænkte, at jeg sagtens kunne klare de "frække" sømænd. Jeg har da også mødt en masse dejlige medlemmer og kolleger i disse år. Jeg startede i Herluf Trolles Gade og slutter på Dortheavej. Det har været nogle skønne, sjove år med mange grin og megen hygge – og meget arbejde, selvfølgelig.

I de første år var der mange ansatte, mange medlemmer og megen aktivitet blandt andet pga. Partiet Fælles Kurs, Folkets Radio og stor faglig aktivitet blandt sømændene. Det var sjovt og spændende. Jeg mødte mange dejlige personligheder, som jeg aldrig vil glemme. Nogle har været med til at forme mig og mine meninger om, hvordan et anstændigt men-

neske behandler andre mennesker. I de tidlige år fyldte faglig sekretær Hans Dresler og hans kone socialrådgiveren Åse Barfod meget.

Gert Christensen, Henrik Berlau, Morten Bach og Søren Sørensen har næsten fulgt mig hele tiden, og jeg kunne nævne mange, mange andre. En af de ansatte – Marianne Andersen – er jeg stadigvæk ven med, ligesom jeg ses med "Busser" Poul Erik Jensen.

Mange af sømændene har også været med til at gøre mit arbejdsliv til en glad og god oplevelse.

Der er blevet grinet og pjattet meget, når vores medlemmer lige skulle hilse på. Jeg kunne fortælle mange historier – ikke så mange som Gert – men det skal jeg nok undlade.

Jeg har været ansat under flere formænd og flere kasserere, Bent Christiansen, Eli Danielsen, Kurt Frederiksen og de senere år Christian Johansen. Vi har haft det fantastisk sammen, mens vi har styret Sømændenes finanser. Det har været sjovt at gå på arbejde, men nu er jeg blevet gammel nok til at lave ingenting og få penge for det. Her vil nogle mene, at det har jeg fået lov til siden 1.2 1987.

Søens folk vil altid have en stor plads i mit hjerte. I har gjort livet sjovt og dejligt. Gennem jer har jeg oplevet en masse, selvom alt I jeres historier måske ikke har været helt sandt.

Tusinde tak fra mig.

Kom i kontakt med 3F Sømændene

Du kan ringe på telefon **70 30 08 38** - Telefonen er åben alle hverdage:

- Mandag og Tirsdag: 9:00 – 16:00
- Onsdag – Fredag: 9:00 – 12:00

Personligt fremmøde på et af 3F Sømændenes tre kontorer:

- København: Mandag – torsdag:

Fremover har kontoret i København lukket om fredagen

- Svendborg: Fredag: 9:00 – 12:00 / Esbjerg: Fredag: 9:15 – 12:00

ARBEJDSRETTE: Færgerederne skal betale for Wegovy

Bruger du Wegovy og nægter dit rederi at betale for din medicin? Wegovy er lægeordineret vægttabsmedicin og derfor dækket af din overenskomst for 3F Sømændene. Det har Arbejdsretten fastslået i ny dom.

Det var ikke kun kilo, som skibsassistent Brian Kjær Olsen tabte, da hans læge ordinerede Wegovy. Han måtte også selv betale for den lægeordinerede væggtabsmedicin. I begyndelsen af behandlingen havde rederiet Scandlines ellers betalt for Brians medicin, ligesom de gennem årene havde betalt for alt andet receptpligtig medicin.

Men i december 2023 sendte Scandlines HR-chef Jakob de la Cour en mail til mellemlederne i rederiet med besked om, at rederiet ikke længere skulle betale for behandling med Wegovy.

Da Brian ikke kunne få betalt sin væggtabsmedicin, gik han til sin tillidsrepræsentant og sammen kontaktede de 3F Sømændene. Brian havde modtaget HR-chefens mail, som han videresendte til fagforeningen.

I mailen skrev Jakob de la Cour "at selskabet ikke mener at refusioner som disse, er omfattet af forpligtelsen til at dække udgifter til lægeordineret medicin".

HR-chefen begrundelse var, at Wegovy er en selvvalgt behandling, hvor prisen ikke er rimelig i forhold til den behandlingsmæs-

sige værdi. I mailen havde han også skrevet prisen for behandling med Wegovy.

Overenskomstbrud

Det afslag var et klart brud på overenskomsten. For ifølge 3F Sømændenes overenskomster skal arbejdsgiverne betale for lægeordineret medicin. Derfor gik 3F Sømændene sammen med Metal Maritime og fik Fagbevægelsens Hovedorganisation til at anlægge sag mod Øresundslinjen og Scandlines for overenskomstbrud. Brian var nemlig ikke den eneste skibsassistent, som var blevet nægtet betaling for Wegovy.

Da sagen kom for Arbejdsretten ændrede HR-chefen for Scandlines forklaring. Nu handlede det ikke længere om prisen for medicinen. Nu var argumentet, at Wegovy ikke bruges til at behandle en sygdom.

"Fedme eller svær overvægt er ikke klassificeret som en sygdom i Danmark, men som en tilstand", oplyste Jakob de la Cour ifølge rettens dokumenter.

Sygdom eller ej, så bliver Wegovy ordineret af en læge. Det er også tilfældet for Brian.

Hjulpet af Wegovy

Den 53 årige skibsassistent på Scandlines var udfordret af for mange kilo. Det kombineret med hårdt arbejde, skiftende arbejdstider og et hårdt underlag belastede hans hofter og knæ. I samarbejde med sin læge havde han prøvet at tabe sig, men uden succes.

- Lægen nævnte Wegovy og så prøvede vi det. Det hjælper, siger Brian og fortsætter:
- Det går ikke stærkt, men jeg taber mig lidt hele tiden. Vægttabet betyder meget for Brian og hans arbejde.

- Der er ingen tvivl om, at det gør forskel, en stor forskel endda, understreger Brian.

Han har stadig lidt problemer med hoften på grund af slidigt, så han skal have ny hofte på et tidspunkt.

- Men jeg har slet ikke ondt i den, som jeg havde førhen, konstaterer han.

Inden 3F Sømændene anlagde sagen ved Arbejdsretten, diskuterede de risikoen med Brian. Risikerede han at blive fyret, fordi medicinen var dyr?

- Forbundet mente ikke, at der ville ske noget. Det er en princip sag og rederierne har tabt. Det står i vores overenskomst, at arbejdsgiverne skal betale receptpligtig medicin, så jeg beder bare om det, jeg har krav på. Du

kan ikke få Wegovy uden recept, fastslår han.

Brian er klar over, at medicinen er dyr, men det er sygedage også.

- Det må være bedre for rederiet at have nogle sunde medarbejdere end at have nogle medarbejdere, som går og er halvdårige, mener han.

I samme båd

I retssagen stod Brian frem sammen med tre ansatte fra Øresundslinjen, som arbejder på tilsvarende overenskomster med Metal Maritime. Men Brian ved, at flere kolleger har fået afslag på betaling af Wegovy. De kan nu henvise til den principielle dom fra Arbejdsretten.

- Rederierne har selv været med til at tegne overenskomsten. At så de ikke kunne forudse, at

der ville komme noget medicin, der ville blive så dyrt. Det kunne ingen forudse, siger Brian.

Til gengæld har Scandlines nu en medarbejder i mange år fremover.

- I søfartsbogen er der et krav om, hvad din BMI skal være for at få et sundhedsbevis. Hvis BMI'et bliver for højt, så har man ikke noget arbejde, konstaterer Brian.

Efter dommen i Arbejdsretten har Scandlines betalt de 18.614,45 kroner for Wegovy, som rederiet tidligere havde nægtet at betale.

Brian har foreløbigt tabt sig 20 kilo og er nu på en lavere dosis Wegovy.

- Lægen synes, at jeg skal fortsætte indtil videre, siger han.

ARBEJDSRETTENS DOM 30. JULI 2025

“De ansatte i den foreliggende sag har som anført alle fået ordineret Wegovy af deres læge, og efter bestemmelseernes ordlyd har de herefter ubetinget ret til refusion.”

eller fremhævet citat, hvor Arbejdsrettens dom 30. juli 2025 står med mindre bogstaver i kursiv under citatet

De ansatte i den foreliggende sag har som anført alle fået ordineret Wegovy af deres læge, og efter bestemmelseernes ordlyd har de herefter ubetinget ret til refusion.

FORLIG: 2,5 millioner kroner i efterbetaling til søfolk

Der var godt nyt på lønkontoen for cirka 60 tidligere afløsere i et rederi med et besværligt lønsystem. Nu har et forlig med rederiet sikret efterbetaling og manglende løn til alle berørte.

Hvad siger du, hvis en person i telefonen tilbyder dig 151.000 kroner? De fleste tror nok, at det er en svindler. Men denne gang var det 3F Sømændene, der ringede. Og pengene var virkelige.

- Den sidste sag, vi har kørt, har gjort rigtig mange af vores medlemmer glade. Sagen har taget lang tid, men det gør den slags sager. Rigtig mange penge er nu betalt tilbage til vores medlemmer.

Det fortæller Flemming Thiesen, som er faglig sekretær i 3F Sømændene og har haft fornøjelsen af at kontakte de berørte medlemmer.

- Jeg ringede til et af vores medlemmer og sagde, at jeg havde penge til ham. Han troede, at jeg tog pis på ham. Men så kom han i tanke om, at der kørte en sag. Han blev afsindig glad, husker Flemming.

For enkelte drejede det sig om over 100.000 kroner, mens de fleste har modtaget nogle tusinde kroner.

Pengene er udbetalt

Flemming understreger, at alle, der havde penge til gode, er blevet kontaktede.

Tilbage i 2019 opdagede 3F Sømændene en mulig fejl ved løntjek af medlemmers lønsedler. 3F Sømændene kontaktede rederiet, og hver for sig tolkede fagforeningen og rederiet aftaler i overenskomsten og udregninger i lønsystemet. I 2022 sikrede en af-

tale mellem rederiet og 3F Sømændene, at fejlen blev rettet, da der kom en ny model for udregning af timer og løn for rederiets afløsere.

Selve sagen om efterbetaling af løn til afløserne har taget lang tid. I første omgang fik omkring 20 tidligere afløsere udbetalt deres penge. 43 personer har først fået pengene i 2025. I alt drejer det sig om cirka 2,5 millioner kroner.

Detektiv- og regnearbejde

Det har taget lang tid, fordi rederiet først skulle overbevises om, at der var en fejl. Derefter skulle 3F Sømændene finde de tidligere afløsere i rederiet og danne et overblik over, hvor meget de hver især havde arbejdet og udregne, hvor meget løn de havde til gode.

Flemming er tilfreds med, at sagen endelig er lukket, så medlemmerne har fået deres penge. Ligeså vigtigt er det, at der er kommet et nyt og enklere system, hvor de søfarende kan kontrollere, om deres løn er korrekt.

- Rederiet kunne ikke selv finde hoved og hale i lønsystemet. Det var os, der opdagede, at noget var galt. Reelt havde folk været tilfredse med den løn, de havde fået. Ingen brokkede sig – før til allersidst. Med udbetalingerne er der endelig faldet ro på arbejdspladsen, forklarer Flemming.

Mindre og mindre besætninger

Tendensen er klar. Besætningerne på danske skibe og færger bliver mindre og mindre. Det gælder både driftsbesætninger og sikkerhedsbesætninger. Søfartsstyrelsens seneste besætningsfastsættelser på to elfærger truer endda selve søfartsuddannelsen. Her mener både rederi og Søfartsstyrelsen, at en befaren skibsassistent kan erstattes af en almindelig ansat, der blot har et røgdykkerbevis og et søsikkerhedskursus.

Færger uden befarne skibsassistenter

Rederier, fagforeninger og en dommer skal i november tage stilling til, om det er forsvarligt at erstatte en befaren skibsassistent med en uddannet person med to korte kurser.

Det undergraver uddannelsessystemet, når rederiet Molslinjen og Søfartsstyrelsen vil lade et uuddannet øvrigt besætningsmedlem være en vigtig del af sikkerhedsbesætningen på de nye færger Nerthus og Tyrving. I stedet for at kræve en uddannet sømand, har rederiet fundet ud af hvilke enkeltstående opgaver, det mangler mandskab til at løse.

- Hvorfor skal man som ung uddanne sig, når rederiet vil nøjes med at ansætte en person, der har taget enkelte kurser? Man kan tage en uges kursus og blive røgdykker og få et sikkerheds-

bevis. Men man mangler den ballast, som selve uddannelsen og erfaringen giver, mener Flemming Thiesen.

Flemming Thiesen har som faglig sekretær i 3F Sømændene anket Søfartsstyrelsens besætningsfastsættelse, da han ligesom CO Søfart og Søfartens Ledere finder fastsættelsen problematisk.

Stoler på automatik

Nerthus og Tyrving er to nye elfærger. Nerthus sejler i øjeblikket mellem Kalundborg og Ballen. Nerthus skal sejle Bøjden Fynshav, når Tyrving er klar til at overtager sejladsen til Samsø.

Søfartsstyrelsen har godkendt en besætning som består af 1 skibsfører, 1 overstyrmand, 1 maskinchef og 1 øvrigt besætningsmedlem, hvis eneste krav til

kvalifikation er et røgdykkerbevis og et søsikkerhedskursus. Besætning på fire personer gælder op til 120 passagerer. Er der op til 286 passagerer, skal besætningen øges med endnu 1 besætningsmedlem og henholdsvis 3 og 4 besætningsmedlemmer ved op til 450 og 600 passagerer.

Rederiet og Søfartsstyrelsen begrunder den lave besætningsfastsættelse med, at færgen har automatiske systemer til bekæmpelse af brand, videoovervågning og automatisk kurs-, fart- og positionshold og automatisk fortøjning.

I rederiets oprindelige ansøgning var sikkerhedsbesætningen udelukkende 3 personer og overstyrmanden skulle både fungere som røgdykker og brandleder.

Men det ville være sikkerhedsmæssigt uforsvarligt, vurderede Søfartsstyrelsen, da overstyrmanden ikke både kunne være røgdykker og samtidig lede røgdykkerholdet. Derfor blev kravene til det øvrige besætningsmedlem øget med et røgdykkerbevis og et søsikkerhedskursus.

Brugte erfarne søfolk ved syn

I forbindelse med besætningsfastsættelsen gennemgik Nertus et operativt kontrolsyn. Men kontrolsynet var med en uddannet og erfaren skibsassistent og ikke et uddannet besætningsmedlem. En del af 3F Sømændenes anke

går på, at man ikke har fået et realistisk indtryk af, hvordan skibets ruller ville fungere med et uddannet øvrigt besætningsmedlem. Men Søfartsstyrelsen finder det ikke problematisk, at den befarene skibsassistent var overkvalificeret, selv det operative syn ikke gav svar på, hvordan rullerne ville fungere med den normale besætning.

- De lavede et operativt syn uden den reelle besætning, konstaterer Flemming.

Flemming beretter, at han på 3F Sømændenes kurser hører fra medlemmer, hvordan rederierne

planlægger reparationer og sikkerhedstiltag, fordi rederiet ved, hvornår Søfartsstyrelsen kommer på sine varslede kontroller.

- Søfartsstyrelsen bliver mere og mere afhængig af whistleblowers, der kan fortælle, hvordan det virkelig foregår på skibene, konstaterer han.

Besætningsfastsættelsen på Nerthus og Tyrting kommer i Ankenævnet for Søfartsforhold 10. november 2025. 3F Sømændene, CO Søfart og Søfartens Ledere har anket Søfartsstyrelsens besætningsfastsættelse.

Prioriterer principielle anker

Alting var ikke bedre i gamle dage. Men når det handler om Søfartsstyrelsen besætningsfastsættelser, så er det tydeligt, at der i dag er blevet færre og færre uddannede søfolk ombord på skibene.

De mindre besætninger er helt tydelige for 3F Sømændenes formand Søren Sørensen. Han har siddet i Ankenævnet for Søfartsforhold i 20 år. I den lange periode erindrer han 4 eller 5 gange, hvor ankenævnet har stemt imod Søfartsstyrelsens besætningsfastsættelse.

Søren nævner, at et større skib tidligere ville have en minimumsbesætning på 36 uddannede søfolk. I dag sejler et ti gange større skib med en fastsættelse på 11

personer. På samme måde med færgerne. Arveprins Knud var den sidste færge på Storebælt i 1998. Her var alene dæksbesætningen på 16 mand. En lignende færge har i dag 2 – 3 besætningsmedlemmer på dækket.

Gennem de 20 år har Søren deltaget i mange nævnsmøder i Ankenævnet for Søfartsforhold og argumenteret for sin anke.

- Vi har hørt, at dommeren mente, at besætningsfastsættelsen var god nok, fordi den var anbefalet af Søfartsstyrelsen. Som ekspert måtte Søfartsstyrelsen have forstand på besætningsfastsættelse. Hvor validt er det argument, spørger Søren og fortsætter:

- Når kendelsen bliver stadfæstet, er det oftest med en enkelt stemmes flertal. Så kan man gisne om, hvis stemme det er.

Anbefaler operative syn

Det er tidskrævende at anke en besætningsfastsættelse.

- En gang imellem prioriterer vi at anke, selv om vi ved, vi bliver stemt ned. Vi kører ikke en ankesag bare for ankesagens skyld. Vi gør det for at præcisere, hvor der er mangler i besætningsfastsættelse, fastslår Søren.

Søren mener, at operative sikkerhedsøvelser burde være mere reglen end undtagelsen.

- De få gange, man har gjort pirarbejdet til en praktisk øvelse, viser det sig ofte, at man ikke kan få det til at hænge sammen, forklarer Søren.

Det kan være i en situation, hvor en fra sikkerhedsbesætningen er kommet til skade og derfor ikke kan deltage i sin del af en rulle.

- Så vælter korthuset, konstaterer Søren.

I nogle tilfælde er besætningsfastsættelsen derefter blevet opgraderet, fordi det operative syn kunne påvise, at rullerne ikke kunne lade sig gøre.

Sådan foregår en besætningsfastsættelse

Hvert enkelt skib skal have en godkendt minimumsbesætning. Det er Søfartsstyrelsen, som er ansvarlig for at godkende antallet af besætningsmedlemmer og hvilke kvalifikationer de skal have.

Besætningsfastsættelsen skal sikre både hviletid og sikkerhed ombord.

HVILETID

- Der skal være nok besætningsmedlemmer til, at de kan klare alle arbejdsopgaver og overholde bestemmelserne om hviletid.

SIKKERHED

- Besætningsmedlemmerne skal være kvalificerede til at indgå i de forskellige ruller som for eksempel mand over bord (MOB) og brand.

Inden et skib begynder at sejle for et rederi, kan rederiet få en forhåndsfastsættelse af Søfartsstyrelsen. I et skema beskriver rederiet de forskellige arbejdsopgaver ombord, forventet sejltid og hvilke kvalifikationer, der er nødvendige for at udføre opgaverne.

Søfartsstyrelsen gennemgår skemaet og giver rederiet respons på, om der er tilstrækkeligt mandskab med de rette kvalifikationer.

De seneste år er der kommet flere skibe og færger på enten el eller en kombination af el og brændstof. På de nye skibe er flere arbejdsopgaver automatiserede, så rederierne mener, at der er behov for færre kvalificerede søfolk.

Ankenævnet for Søfartsforhold

Alle Søfartsstyrelsens besætningsfastsættelser bliver sendt i høring. Derefter kan rederier og organisationer anke besætningsfastsættelsen til Ankenævnet for Søfartsforhold. Det består af repræsentanter for rederierne og for arbejdstagerne.

Ankerne bliver afgjort ved et nævnsmøde. Til mødet er der lige mange fra rederisiden og arbejdstagersiden. Oftest fire fra hver side. Ankenævnet bliver ledet af en dommer.

Efter at parterne ved nævnsmødet har argumenteret for deres anke eller forsvaret deres synspunkt, er der en hemmelig afstemning.

Selve besætningsfastsættelsen bliver normalt vedtaget med et flertal på en enkelt stemme.

De fleste kendelser tilgodeser rederiet og Søfartsstyrelsens ønsker om bemandingsfastsættelse.

STÆRKERE – både fagligt og personligt

Ny Tid har fulgt tillidsvalgte på FIU's grunduddannelse for tillidsvalgte. Bliv klogere på deres udbytte af modul 3 og 4 i uddannelsen.

Fra ælling til ørn

Grunduddannelsen for tillidsvalgte giver viden og træning i kommunikation og forhandling. Og så giver den en hel særlig selvtillid, så de tillidsvalgte bliver bedre rustede til at handle professionelt overfor kolleger og arbejdsgivere.

I fremtiden har den 58-årige skibeassistent Arnt Andersen to personligheder med på arbejde. Den ene personlighed er som almindelig kollega, mens den anden er som tillidsrepræsentant.

- Vi skulle lære at skelne mellem vores arbejde som tillidsvalgte og det personlige. Som tillidsvalgt skal jeg være professionel, især overfor ledelsen, men også overfor mine kolleger, fastslår han og tilføjer, at det også gælder på en lille arbejdsplads, hvor han er tæt på sine kolleger.

For halvandet år siden begyndte Arnt på uddannelsen til tillidsrepræsentant. Han husker, hvordan det var at sidde i salen blandt 200 tillidsvalgte og være usikker - trods sine syv års erfaring som tillidsvalgt på Langelandslinjen.

- Forstanderen fortalte os, at man kommer som en ælling og slutter som en ørn, fortæller han.

Det billede genkender Arnt. Efter de fire grundkurser på grunduddannelsen for tillidsvalgte føler han sig i dag meget bedre til at kommunikere, ligesom han har fået overblik over sine muligheder som tillidsrepræsentant.

Han understreger, at kurserne er udfordrende. Det er ikke, fordi undervisningen er svær. Men uddannelsen kræver, at man arbejder med sig selv og sin personlighed. Man lærer at stille sig op foran en stor forsamling, man ikke kender og tale, så folk både lytter og forstår.

- Kurserne har absolut været brugbare. Jeg har lært en del om,

hvordan jeg kan formidle ting for mine kolleger, og jeg har også lært om forhandlingsteknik, siger han.

På de to første kurser kom alle fra 3F Transport, så mange havde arbejdsforhold, der mindede om sø-folks. På de to sidste kurser kom deltagerne fra alle 3F's brancher.

- Det var meget interessant at være blandet med andre faggrupper. Man får indblik i andre arbejdsforhold - helt andre end dem vi går under, siger Arnt.

Personlig udvikling

På den sidste del af uddannelsen var der især fokus på personlig udvikling.

- Vi fik værktøjer til at navigere i udfordringer, både de personlige og arbejdsmæssige, siger Arnt. Han var især begejstret for undervisningen på modul 3, både på grund af emnerne og underviserne.

De arbejdede i grupper og fremlagde deres emner for holdet.

Emnerne var blandt andet arbejdspladsanalyse, hvor de lærte at analysere udfordringer på en arbejdsplads. Det kan være den modstand, der opstår, når der sker forandringer i ens arbejdsopgaver eller bliver indført ny teknologi.

Et andet emne var at bruge årsplaner, så både han selv og kollegerne kan få overblik over, hvad der skal ske i det kommende år.

Andre dele af kurserne var mere personlige. De havde øvelser i kropssprog, hvor de lærte, hvad det betyder for kommunikationen, når man lytter interesseret og aktivt, fremfor at virke uinteresset.

Arnt er typen, der siger noget, når han mener, at han har noget relevant at byde ind med. Han tilhører dermed en mellemgruppe, hvor det ene yderpunkt er meget talende personer, mens det andet yderpunkt er personer, som ikke siger så meget.

- Det er som regel dem i mellemgruppen, der bliver lyttet til, og som bliver respekteret.

Folk regner med, at det er relevant, det man siger, konstaterer Arnt.

Når de holdt oplæg på holdet, vurderede kursisterne hinanden og gav karakter efter kommunikationsevner og kropssprog. Det kan lyde grænseoverskridende, men det skræmmer ikke Arnt. Han har meldt sig til endnu et af FIU's mange spændende kurser.

Udfordret problemløser

**Hvordan løser man bedst et problem?
Skal man lytte til personen med problemet
eller skal man finde en løsning for personen?**

Den 37-årige skibsassistent Paw Frederiksen er sikkerhedsrepræsentant på Langelandslinjen og fungerer som talsmand. Da han deltog i grunduddannelsen for tillidsvalgte, var det især for at styrke sin rolle som sikkerhedsrepræsentant. Arbejdsmiljø er bestemt af lovgivning og faste regler, så det er ikke et emne for forhandling. Men selv om Paw ikke skal forhandle med sine arbejdsgivere, er han glad for blive klogere på forhandlingsteknik.

- Viden skaber selvtillid, konstaterer han. Det giver ham både værktøjer han kan bruge i tillidsarbejdet og så skærper det hans blik for, hvad han skal lægge mærke til på arbejdspladsen.

Af grunduddannelsens fire moduler var Paw især glad for de to første kurser. Kurserne var dels øjenåbnere for ham og gav ham en masse ny viden. Uddannelsens 3. modul betegner han som udfordrende, og det fjerde modul var både svært og udfordrende.

Det udfordrende skyldtes blandt andet, at det handlede om ens egen personlighed. Hvem man er og hvordan man handler.

Som sikkerhedsrepræsentant vil Paw gerne gøre det så godt som muligt, så alle kolleger har det godt på arbejdspladsen. Men på

kurserne blev han præsenteret for anderledes måder at udføre sit til-lidsarbejde.

- Jeg kan især huske en øvelse med aktiv lytning. Det fandt jeg ud af, at jeg var meget dårlig til, konstaterer Paw.

Personlighedstype

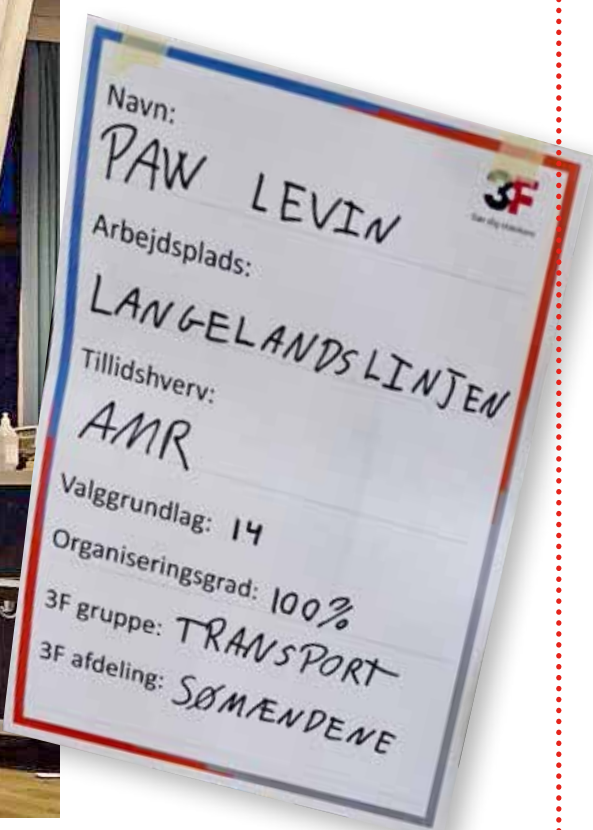
Først skulle de finde ud af, hvilken person-lighedstype de var. Paw beskriver sig selv som en, der hele tiden er i bevægelse og som arbejder på at finde løsninger på de problemer, han bliver stillet overfor.

Udfordringen for Paw var, at øvelsen ikke gik ud på at finde løsninger på andre folks problemer. Paw lærte, at perso-nen selv skal bede om hjælp til at få løst sine problemer og selv skal bidrage til løsningen.

- Man skal aktiv lytte til proble-met og blive ved at stille nye spørgsmål og på den måde finde nye vinkler på problemet, forklarer Paw.

De mange spørgsmål skal hjælpe personen med problemet til at sætte ord på, hvad udfordringen er. Men Paw vil gerne hjælpe og han synes instinktivt, at det er ærgerligt, hvis en person sidder fast i et problem, han kan finde en løsning på.

- Jeg prøver at lave løsningen i stedet for at bidrage til, at løsningen kommer fra personen selv, erkender han.

For Paw var det virkelig svært at handle anderledes. Han blev både ked af det og rådvild, fordi han ikke følte, at han kunne bidrage til at løse problemerne. Men noget har han lært af dilemmaet. Som talsmand er han blevet bedre til at lytte og stille spørgsmål for at få belyst et problem. Det oplevede han for nylig, da han skulle gå videre med en problematik til sin tillidsrepræsentant.

Paw er klar til at lære mere og at udvikle sin personlighed på flere af de kurser, FIU tilbyder. Han finder det også inspirerende at møde andre faggrupper og høre om deres arbejdsmiljø.

Hvad er FIU

Fagbevægelsens Interne Uddannelser (FIU) uddanner tillidsvalgte fra 11 fagforeninger i Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH).

Tillidsrepræsentanter og sikkerhedsrepræsentanter får på FIU's kurser viden og værktøjer, så de kan være med til at få din arbejdsplads til at fungere bedst muligt. Det er nyt, at tillidsvalgte i 3F Sømændene deltager i FIU's grunduddannelser.

Fire grundkurser G1 – G4

- G1 og G2 er organiseret af 3F Transport. Ud over søfolk kan du møde bla chauffører og lagerarbejdere.
- G3 og G4 blander tillidsvalgte fra forskellige faggrupper, så du kan dele erfaringer og fællesskab med kolleger fra andre fag.
- Ud over grundkurserne har FIU et bredt udvalg af kurser fra arbejdsret og forhandlingsteknik til personlig udvikling og sociale kompetencer.

Læs mere om uddannelserne på <https://fiu.dk/>

GAZA – Palæstina og fagforeninger – International faglig solidaritet

En del af den danske nyhedspresse – herunder Netavisen Pio – er gået helt fra snøvsen i kritik af fagforeninger der protesterer mod Israels regerings voldsomme militære overgreb mod civilbefolkningen i Gaza og på Vestbredden.

Det burde ellers være klart for fagligt organiserede journalister og ikke mindst for en chefredaktør på Netavisen Pio, at international faglig solidaritet er en af hjørnestenene i fagbevægelsens historie og tradition.

Fagbevægelsen har gennem historien i mere end 100 år støttet kampen mod undertrykkelse, uretfærdigheder – mod krig og militarisering.

Det er også fortællingen om hvordan fagforeninger på tværs af landegrænser så nødvendigheden af gensidig bistand og solidarisk støtte.

Midler og metoder har været mange – det er fortællinger om global solidaritet i form af oplysninger om menneskers kamp. Det er beretninger om demonstrationer, sympatistrejker og økonomisk- og materiel bistand til mennesker som kæmper for deres rettigheder, ja for deres liv.

Solidaritet er også at oplyse og protestere mod dem der begår vold, mord og terror mod civilbefolkning, mod ganske almindelige mennesker. Dette uanset om det er terrorbevægelse eller regering eller hemmelige tjenestegrene der begår disse forbrydelser.

Dette foto – og det faktum, at 3F København deltager i protest mod den israelske regerings krig og terror mod befolkningen – har fået dele af pressen til at kritisere fagbevægelsen for sådan et solidaritetsarbejde. Hvad er mon det politiske motiv?

Århundreders internationale samarbejde

Allerede fra fagbevægelsens tidlige start af 1800-tallet, indså vores faglige forgængere, at internationalt samarbejde var en nødvendighed for fagbevægelsen. Her var det ikke mindst transportarbejdere, søfolk og havnearbejdere der var med til at skabe grobund for internationalt fagligt samarbejde.

Dengang som nu er internationalt fagligt samarbejde ikke løsrevet fra de globale politiske og økonomiske interesser og modsætninger.

Dengang, som nu, er det stadig de grundlæggende værdier der tæller, nemlig at vi som fagforeningsmedlemmer støtter hinanden i kampen for bedre løn, arbejdsvilkår, sikkerhed og rettigheder – nationalt og internationalt.

Første betingelse er selvfølgelig, at vi kan leve i en verden med fred og demokrati, uden ødelæggende krige.

SCANDINAVIAN STAR:

Ingen undskyldning – ingen erstatning

En gang om mange mange år skal Folketingets partier tage stilling til, om ofre og efterladte fra katastrofen på Scandinavian Star skal have en undskyldning for myndighedernes svigt. Hele to regeringsnedsatte undersøgelser fra 2022 og 2024 har ellers konkluderet, at Søfartsstyrelsen havde pligt til at kontrollere færgen, før den blev sat i rutefart mellem Danmark og Norge for 35 år siden.

I juni 2025 efterspurgte Enhedslisten, SF, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne, Alternativet, Radikale Venstre og De Konservative regeringens reaktion på konklusionerne i de to undersøgelser. Men de radikale og de konservative skiftede mening, da de andre oppositionspartier stillede forslag om, at Folketinget skulle undskylde forløbet over for de overlevende og efterladte og pålægge regeringen at sikre dem en kompensation. Derfor faldt forslaget.

De Radikale og Konservative stemte i stedet for regeringens forslag. I det lover regeringen at invitere Folketingets partier til at drøfte kritikken i de to rapporter, men først efter afgørelserne ved to retssager.

Det betyder, at de efterladte og de pårørende må vente mellem syv

og ti år, hvis sagen ud over landsret og Højesteret også skal for Den Europæiske Menneskeretsdomstol. Det vurderer Henrik Berlau. Som tidligere formand for Sømændenes Forbund har han fulgt sagen intensivt.

De efterladte og de pårørende har anlagt civile retssager mod myndighederne. Første retsmøde finder sted i februar 2026.

Regeringen mener, at sagerne er forældede.

- Hvordan skulle de efterladte have kunnet indbringe en sag for domstolene tidligere, spørger Henrik Berlau og fortsætter:
- Det er først nu, at de to undersøgelser har fastslået, at søfartsstyrelsen havde et ansvar. Tidligere ville de efterladte og pårørende ikke have haft nogen beviser for deres anklage mod myndighederne. Derfor kan man ikke bruge de almindelige regler om forældelse i denne sag.

Et andet argument fra regeringen er, at Folketinget ikke kan behandle en sag, så længe den bliver

MYNDIGHEDS-SVIGT

I 1990 døde 159 mennesker om bord på Scandinavian Star efter påsatte brande. Søfartsstyrelsen manglende havnestatskontrol af færgen medvirkede til, at katastrofen udviklede sig så fatalt.

behandlet ved domstolene. Men det perspektiv er uholdbart ifølge avisen Information. Det vil svare til, at Folketinget ikke kan vedtage regler om miljø, hvis en forurener har anlagt en sag om erstatning.

Avisen Information beskriver også, hvordan kammeradvokaten har rejst tvivl om sagsøgerne og deres pårørende var ombord på Scandinavian Star på katastrofenatten. Kammeradvokaten er statens advokat og repræsenterer Søfartsstyrelsen i de civile retssager. Der er dermed tegn på, at kammeradvokaten vil bruge alle kneb for at undgå en erstatning, som kan løbe op i 20 millioner kroner.

Danmark og Norge besat af tyske tropper 1940

Den 9. april 1940 blev Danmark og Norge besat af tyske tropper. De to lande reagerede meget forskelligt. I Danmark valgte regeringen og kong Christian X at blive i landet og indlede samarbejde med besættelsesmagten. Budskabet til befolkningen var, at Danmark stadig var et selvstændigt kongerige – dog underlagt den nye tyske “nyordning”.

I Norge kæmpede hæren i omkring to måneder, inden kapitulationen i juni. Kongen og regeringen flygtede til England, hvorfra de fortsatte modstandskampen i eksil. Samtidig stod LO's ledelse i en prekær situation: tyskerne og Quislings parti krævede kontrol over fagbevægelsen. Ledelsen opfordrede derfor til ro og arbejde for at undgå repressalier.

Fagbevægelsen i Danmark

De samvirkende Fagforbund (DsF) udsendte allerede den 10. april en erklæring til medlemmerne om at bevare ro og fortsætte arbejdet. Målet var at undgå uro, som kunne skade landets stilling. Sømændenes Forbund stod i en

særlig vanskelig situation, da mange danske skibe lå i allierede havne. Ledelsen var forsigtig, men mange søfolk valgte på egen hånd at støtte de allierede.

Svensk bistand

Mange flygtninge – især nordmænd, men også danskere og tyskere – søgte til Sverige. Den svenske fagbevægelse, Røde Kors og trossamfund ydede hjælp, og i Stockholm blev Nordisk Fagligt Samarbejde i Eksil etableret for at støtte modstandskampen i Norge og Danmark.

Søfolk i udlandet

Den danske regering og rederierne gav skibe besked om at sejle

til neutral havn. Mange besætninger trodsede dog ordren og bragte skibene i britisk tjeneste, mens andre blev interneret i neutrale havne. Søfolkene betalte dyrt – både med liv og med tab af hjemlandets og international anerkendelse.

For Norges vedkommende var situationen anderledes. Den Norske eksilregering i London blev anerkendt, og handelsflåden – en af verdens største – blev sat ind på allieret side. Norske søfolk nød bred international sympati og blev et symbol på Norges fortsatte kamp.

Den spanske borgerkrig og International solidaritet

Fagbevægelsens historie rummer mange stærke eksempler på international solidaritet. Et af de mest markante findes under den spanske borgerkrig (1936–1939).

I februar 1936 vandt Folkefronten parlamentsvalget i Spanien. Den nye regering ville styrke demokratiet gennem jordreformer, forbedre sociale og faglige rettigheder samt begrænse kirkens og militærets politiske indflydelse. Men allerede i juli samme år indledte general Francisco Franco sit kup.

Republikken blev hurtigt svækket af datidens FN, Folkeforbundets politik for "ikke-indblanding", som især Storbritannien og Frankrig stod bag. Det betød, at den lovlige regering blev nægtet adgang til våben, mens Franco fik massiv støtte fra Hitler og Mussolini.

Alligevel strømmede næsten 40.000 frivillige fra hele verden til Spanien. Den internationale brigade blev et symbol på antifascistisk solidaritet – blandt de frivillige var forfattere som Ernest Hemingway, George Orwell og Norske Nordahl Grieg.

International brigade og Danske frivillige

Også Danmark bidrog. Trods et officielt forbud rejste omkring 5–600 unge danskere til Spanien. Richard Jensen, formand for Søfyrbyrdernes Forbund, fik en central rolle i at organisere transport af frivillige, våben og ammunition til republikken på de såkaldte "krudtbåde".

Borgerkrigen blev en ulige kamp. Kun omkring halvdelen af den spanske hær forblev loyal mod regeringen, mens Franco havde kontrol over eliteenhederne og kunne trække på udenlandsk støtte. Terrorbombningen af Guernica i 1937 – udført af det tyske Luftwaffes Legion Condor – blev et grusomt symbol på den moderne krigsførelse rettet mod civile.

Manglen på international støtte blev afgørende. Mange historikere vurderer i dag, at ikke-indblan-

dingspolitikken var en nøgelfaktor i Francos sejr.

Borgerkrigen – et mørkt kapitel i spansk historie

Da Barcelona og Catalonien faldt i februar 1939, flygtede næsten en halv million mennesker til Frankrig. Mange blev interneret i lejre, mens Mexico og flere latinamerikanske lande modtog tusinder.

Efter sejren erklærede Franco krigen for afsluttet. Titusinder blev henrettet, og hundredtusinder fængslet eller sendt i tvangsarbejde. Støtter af republikken blev kriminaliseret og udelukket fra offentlige stillinger. Den katolske kirke blev en central støtte og fremstillede kuppet som et "korstog mod ateisme og kommunisme".

FN og flertallet af medlemslandene betragtede Spanien som et fascistisk regime og isolerede landet. Men under Den Kolde Krig ændrede synet sig: Spanien blev strategisk vigtigt for USA og Vesten, og landet blev gradvist integreret i det internationale samfund.

Efter Francos død i 1975 indgik de nye demokratiske kræfter en *pacto del olvido* – en "pagt om glemsel" – for at sikre en fredelig overgang til demokrati.

Alligevel er borgerkrigen og diktaturet stadig en kilde til politisk og historisk splittelse, både i Spanien og internationalt.

Femernforbindelse: Det vilde vesten på Lolland

Vis os dine muskler. Vis os, hvilke goder du kan skaffe os.

Det er udfordringen for 3F, som organiserer og kæmper for ordnede arbejdsforhold på Femernforbindelsen. Men klassiske danske overenskomster er ikke nødvendigvis lykken for de udenlandske ansatte.

Du har fået nye kolleger i 3F Sø-mændene. Søfolkene arbejder på overenskomster, som 3F Sø-mændene har tegnet i forbindelse med byggeriet af Femernforbindelsen. Her har Danske Byggefag oprettet et særligt projektkontor, hvor 3F Lolland og 3F har ansat Brian Westermann som teamleder for to fagligt ansatte og seks organisatorer. Brian er uddannet tømrer og har været faglig sekretær i 3F BJMF. Nu repræsenterer han alle de grupper i 3F, som arbejder på Femern: byggeri, hotel og restauration, privat service, industri, den grønne gruppe og transport.

Brian vurderer, at der for tiden er omkring 2.500 ansatte på Femernforbindelsen. Der har tidligere været 3.500, men mange er blevet afskediget eller har fundet andet arbejde, da projektet er blevet forsinket. IVY hedder det

specialfartøj, der skal nedsænke tunnelelementerne. Men IVY er hverken færdigtestet eller godkendt af myndighederne endnu.

Små både

- På Wesselfinder kan jeg se, at der allerede er forholdsvis meget skibstrafik, der har med byggeriet at gøre. Jeg tror omkring 2-300 arbejder på små støtte-skibe, slæbebåde og specialfartøjer. De største specialfartøjer har ikke selv motor, så de skal have 3-4 slæbebåde for at komme rundt. Foreløbigt er der mest teknisk personale på fartøjerne, da man stadig er i gang med at udvikle dem, forklarer Brian.

Usikkerheden om antallet af ansatte til søs skyldes, at 3F primært har adgang til de søfolk, som overnatter på land.

- Når tunnelarbejdet for alvor går i gang, kommer fartøjerne til at arbejde i døgndrift, så bliver der mandet op på vores område, fortæller Brian.

Til den tid vil Brian og hans kolleger begynde en større indsats for søfolkene. Foreløbigt har 3F Sø-mændene og Metal Maritime tegnet overenskomst med Femern Link Contractors, FLC. Men der er ansatte, som er svære at placere.

- Pludselig sidder der en gravfører på en pram. Han vil typisk være anlægsmand, og det giver nogle udfordringer, når fartøjet er indregistreret under et andet flag, siger Brian.

Begreberne offshore og onshore er også en udfordring ved randen af de nye landområder, der bliver opslæmmet. Noget af arbejdet foregår nemlig til vands, mens andet foregår på land. På samme måde er der særlige forhold til søs, hvor nationalitet og geografi spiller ind.

Fjendtlige hooligans

3F blev mødt med fjendtlighed, da fagforeningen begyndte arbejdet med at organisere ansatte og tegne overenskomster på Femern projektet.

- Vi kunne ikke forstå den modstand. Der var rygter og episoder med aftalte slagsmål, forklarer Brian.

Det viste sig, at de ansatte kom fra de samme steder i Polen. De, der havde organiseret deres rejse og ansættelse, havde rødder i hooliganmiljøet og så fagforeningen som en konkurrent.

- Det fjerner noget af hooliganmiljøets magt, når vi som fagforening siger, at vi kan skaffe de ansatte bedre arbejdsforhold, mener han.

Derfor spredte hooligan-miljøerne rygter om 3F og projektet med at organisere de ansatte. Nu er stemningen heldigvis blevet bedre – også fordi FLC de seneste år har gjort en indsats for at stoppe hooligan-indflydelsen.

Faglige sager

Brian mærker stadig, hvordan 3F skal bevise sin styrke. Løsningen er at vinde flere faglige sager. Selv om nogle af sagerne er små, så er de principielle, fordi de viser de udenlandske ansatte, at det giver mening at være medlem af en fagforening.

- Vi er i gang med de første store sager på arbejdstid. Der er ingen tvivl om, at det bliver en gamechanger i forhold til organisering. Lige nu holder en masse rumænere øje med, hvor langt vores muskler rækker, vurderer han.

Brian mener, at det for alvor bliver en øjenåbner for de ansatte, når 3F vinder nogle sager, hvor der er mange penge på spil. Der er nemlig ingen penge til dem, som ikke er medlemmer af en fagforening.

Det danske system med tillidsvalgte er et andet gode, som 3F kan hjælpe med.

- Vi kører målrettet med strategiske pladsbesøg, forklarer han.

Når der er nok medlemmer, kan 3F hjælpe arbejdspladsen i gang med at få valgt en tillidsrepræsentant.

kunne godt tænke os at arbejde på denne måde, forklarer han.

Så ved at koble særaftaler om arbejdstid til medlemskab, får arbejdstagerne en interesse i at organisere sig. Den samme interesse er det forventningen, at arbejdsgiverne vil dele. Brian er tålmodig og han tror, det vil lykkes.

Forsvarer overenskomstsyst

Der er ingen tvivl om, at 3F's indsats ved Femernforbindelsen er udfordrende. Brian sammenligner det med et puslespil.

- Hvis en almindelig byggesag er et puslespil med 1.000 brikker så har vi måske 3.000 brikker på Femernforbindelsen, fortæller han.

Den del af organiseringen, der skal foregå til søs, er endnu ikke gået i gang. Men ellers har Brian og hans kolleger fået sat rammen og retningen på deres indsats. Selv om det er udfordrende, er det en vigtig kamp ifølge Brian.

- Det er vigtigt, at vi slås for vores rettigheder og vores overenskomstsyst. Vi har ikke råd til ikke at være her, konstaterer han.

Ifølge ham er ingen på Femernforbindelse i tvivl om, at 3F er der.

- Måske mener nogen, at vi har en kantet profil. Men hvis virksomhederne ikke vil samarbejde med os, så må de mærke kanterne. Når de har mærket kanterne, vil de som regel gerne samarbejde. Så kan vi finde løsninger sammen, understreger Brian.

Organiseringen har også været en succes for de medlemmer, der er blevet fyret i forbindelse med forsinkelsen på Femernforbindelsen. Det er nemlig lykkedes at finde andet arbejde til de fyrede ved hjælp af 3F's andre lokalafdelinger.

Ved andre store anlægsarbejder med mange udenlandske ansatte har der været historier om løndumping. Men sådan er det ikke ved Femern.

- Vi har en indikation af, at de lønninger, vi har været med til at sætte, ikke er løndumping, tværtimod. Det er højere lønninger end normalt for lokalområdet, vurderer han.

Aftaler om arbejdstid

En ting er at forhandle gode aftaler om løn. Noget andet er arbejdstid. Her må 3F'erne tænke ud af boksen for også at tilgodese de udenlandske ansatte og give dem lyst til at melde sig ind.

- Vi kan ikke styre byggeriet. Vi kan forholde os til den virkelighed, vi er i og tilpasse os. Vi skal være lidt som en kamæleon, konstaterer Brian.

Det er hans opgave at sætte en retning på 3F's indsats.

- Vi skal samarbejde og have en plan for, hvad vi vil. Den plan revurderer vi engang imellem, fortæller han.

Planen bliver især udfordret af aftaler om arbejdstid. Der er danske sjak, som arbejder på Femernprojektet og arbejdsopgaver med danske ansatte, som gerne vil arbejde efter almindelige forhold. Anderledes ser det ud for de udenlandske ansatte. Hovedparten kommer fra Polen og en anden stor gruppe er fra Rumænien.

- Jeg arbejder for det, vi normalt anser som dårlige arbejdstidsaftaler. Men det er den måde, folk gerne vil arbejde på hernede. Den slags aftaler kan vi lave som forsøgsordninger, forklarer Brian.

De udenlandske ansatte foretrækker at arbejde fire uger og have to uger hjemme. Brian vil gerne være med til at lave aftaler om en sådan arbejdstid med arbejdsgiverne. Men aftalen skal udelukkende gælde for medlemmer af 3F.

- Hvis vi skal afvige fra de almindelige overenskomster, så skal det være fordi vi har medlemmer, som siger kære 3F, vi

Stor, større Femern

Verdens længste sænke-tunnel: 18 kilometer mellem Rødby på Lolland og Femern i Tyskland

Gennemsnitlig vanddybde: 30 meter (dobbelt så dybt som Øresund)

89 elementer: hvert element er 217 meter langt, 9 meter højt, 42 meter bredt og vejer 73.500 ton.

Fabriksområdet fylder 25 kvadratkilometer.

Planlagt åbning af Femernforbindelsen er i 2029. Men foreløbigt er specialfartøjet IVY 1½ år forsinket.

MÆRKEDAGE

50 års jubilæum

Per Lund Sørensen
Kurt Erik Levin Andersen
Jørn-Erik Christensen
Michael Bertram Nielsen
John Christiansen
Ketty Buhl Hansen
Frits Munk Sørensen
Erling L. Larsen
Keld Peder Andersen (2024)

60 års jubilæum

Jørgen Kaj Hansen
Thorben Jeffi Hansen
Kjeld Ove Nielsen
Christian Grøntved
Jørgen Lagersted Olsen
Sigurd Wagner Andersen

70 års fødselsdag

Bjarne Johnny Lentz
Henriksen
Georg Normann Schuster

Gregers Juul Glensdorf
Henrik Meldgaard
John Røjsmose Hansen
Kim Ove Hjersing Juul
Michael Elias Wojciechowski
Rudy Erik Pedersen
Sten Langhoff Kristensen
Sten Ravnkilde Jensen
Svend Aage Christensen

80-års fødselsdag

Ejgil Hein
Erik Ole Bagge
Gustav Bjørn Setnik
Jens Kjeldsen
Jørgen Allan Olsen
Kurt Freddy Hansen
Niels Kamper Colding

90-års fødselsdag

Peter Finbjørn Balth Joensen

– et sidste farvel

AFSKED

Ebbe Finn Hansen
Leif Erland Nedergaard Pedersen
Michael Teute
Mogens Johannes Augustsen
Jan Fæster Gustavsen
Poul Martin Poulsen
Ralf Finne Ridder
Bruno Brix
Fredy Aastrøm
Claus Aksel Nielsen

Få hjælp til behandling i din sundhedsordning

Er du i tvivl om, hvad du skal gøre ved smerter i kroppen? Så kan du ringe til PensionDanmarks fysioterapeuter.

Fysioterapeuterne er klar til at rådgive dig, hvis du har problemer i muskler og led. Og sammen finder I ud af, hvordan du får den bedste hjælp. Det kan være, at du skal udredes nærmere, eller at du skal i behandling hos en fysioterapeut, kiropraktor eller via Online Fysioterapi.

"Vi er klar på telefonerne og kan blandt andet rådgive om, hvilken type behandling du kan have brug for. Det kunne være Online Fysioterapi, hvor du for eksempel kan få hjælp til smertehåndtering, øvelser og forebyggelse af tilbagefald," fortæller Birgitte Hasle, der er teamleder for Behandlingsrådgivning i PensionDanmark.

Ring og få hjælp

Sundhedsordningen er en del af din pensionsordning i PensionDanmark, og du behøver hverken en henvisning fra lægen eller penge op af lommen. Du kan få hjælp, uanset om dine problemer er opstået gennem arbejdet eller ej. Læs mere om dine muligheder og betingelser på pension.dk/sundhed.

Fakta om Online Fysioterapi i din sundhedsordning:

- ▶ Online Fysioterapi kan måske være noget for dig, hvis du for eksempel har svært ved at finde tid til at komme til fysioterapeut. Du kan bruge Online Fysioterapi fra din telefon eller computer, hvor du får videoforbindelse til en fysioterapeut, som kan hjælpe med langt de fleste tilfælde af skader og smerter i muskler og led.
- ▶ Fysioterapeuten undersøger dig grundigt ved bl.a. at bede dig lave forskellige bevægelser, spørge dybdegående ind til dine smerter, og hvordan de er opstået. Med dit kamera kan du vise, hvor det gør ondt og forklare, hvordan det gør ondt.
- ▶ Fysioterapeuten hjælper dig også med øvelser. I laver dem sammen, så du er helt sikker på, hvad du skal gøre, når du bagefter laver øvelserne selv. Du får også et træningsprogram i PensionDanmarks app, hvor du kan se øvelserne, og hvor tit, du skal lave dem.

Ring til Behandlingsrådgivningen på 7010 0806 alle hverdage kl. 8-18 (onsdage kl. 9.15-18).

Læs mere om mulighederne i din sundhedsordning på pension.dk/sundhed eller i PensionDanmarks app.

PensionDanmark

Store ændringer i dit liv? Så tjek din pension...

Har du fået nyt job, er du blevet gift, skilt eller forælder? Så er det en god idé at kigge pensionen efter i sømmene. Du bør især tage forsikringerne under lup, så du er sikker på, at dine dækninger passer til dine behov og din livssituation.

I din pensionsordning i PensionDanmark har du mere end blot opsparing til alderdommen. Du har også en række forsikringer, der holder hånden under dig og dine nærmeste økonomisk, hvis du fx bliver alvorligt syg, kommer på førtidspension, eller hvis du går bort før pensionsalderen.

Og selvom du allerede er klar over dette, så er det vigtigt, at du løbende tager en status på, om dine forsikringer passer til dine aktuelle behov. De kan nemlig ændre sig igennem livet i takt med de forandringer, der sker i de fleste husstande. Nogle gange kræver livets omstændigheder nemlig, at du skruer lidt op eller lidt ned for dækningerne, hvilket naturligvis er muligt i PensionDanmark.

Store ændringer i livet kan være begivenheder som bryllup, skilsmisse, bolighandel og familieforøgelse – alt sammen begivenheder, som kan påvirke, hvem der er forbundet til din økonomi – og hvor meget. Nogle kan for eksempel have ønske om højere forsikringsdækninger ved dødsfald, når de får børn eller køber den første bolig. På den måde får de efterladte større økonomisk tryghed. Når du alligevel giver forsikringerne et tjek, kan du med fordel også få styr på, hvem der skal have pengene fra pensionsopsparingen, når du dør.

Få nemt og hurtigt overblik

Du kan nemt få overblik over hele din pensionsordning via dit pensionsselskabs app eller hjemmeside. Du kan hente appen i App Store eller i Google Play, hvor du søger PensionDanmark. Hvis du foretrækker hjemmesiden, logger du ind på pension.dk.

HUSK, at du altid er mere end velkommen til at ringe til PensionDanmark på 70 12 13 30 for at få rådgivning om din pension. Der er åbent hverdage kl. 8-18 (onsdage kl. 9.15-18).

Fremtidsfuldmagt: Hvem skal vælge for dig, hvis du ikke selv kan?

Med en fremtidsfuldmagt bestemmer du selv, hvem der må tage beslutninger for dig, hvis du ikke længere kan.

En fremtidsfuldmagt kan være en stor hjælp for dig selv og dine pårørende, hvis du en dag mister evnen til at tage vare på dig selv og din økonomi. Derfor tilbyder PensionDanmark en juridisk guide til, hvordan du som medlem opretter en fremtidsfuldmagt.

En fremtidsfuldmagt kan eksempelvis give dine pårørende mulighed for at:

- ▶ lave aftaler med din bank
- ▶ søge om tilskud til din medicin
- ▶ søge om hjemmehjælp eller beskyttet bolig.

Sådan gør du

På PensionDanmarks hjemmeside – pension.dk/fremtidsfuldmagt – kan du få gratis adgang til en guide hos online-juristen Legal Desk. Guiden hjælper dig med at udfylde en fremtidsfuldmagt via fem trin:

1. Hent din personlige rabatkode, som giver dig adgang til Legal Desk.
2. Hos Legal Desk gennemgår du de spørgsmål, der skal til for at lave en fremtidsfuldmagt.
3. Du kan altid skrive til Legal Desk undervejs i chatten, hvis du har spørgsmål.
4. Når du er færdig, er du klar til at registrere din fremtidsfuldmagt hos Tinglysningen.
5. Til sidst skal du forbi en notar. Det gør fuldmagten gyldig, og det koster 300 kr. i retsafgift.

Sæt i din kalender

**Nu er det tid til at forberede sig på
årets medlemsmøder – med
efterfølgende frokost.**

På medlemsmøderne vil formand Søren Sørensen aflægge beretning over året der er gået. Herefter er det debat om aktuelle emner og om de mange faglige og politiske udfordringer som søfolk, lønmodtagere og fagforening står over for.

Møde sted, dato og tidspunkt:

BORNHOLM **tirsdag d. 11. nov.** Kl. 11.00 – Frokost kl. 12.30
Aakirkeby Hallerne: Grønningen 3, 3720 Aakirkeby

GULDBORGSUND **onsdag d. 12. nov.** Kl. 11.00 – Frokost kl. 12.30
Hos Kikko: Vendsysselvej 9, 4800 Nykøbing Falster

KORSØR **torsdag d. 13. nov.** Kl. 11.00 – Frokost kl. 12.30
Restaurant Bagger: Havnegade 17B, 4220 Korsør

AARHUS **tirsdag d. 18. nov.** Kl. 11.00 – Frokost kl. 12.30
3F Transport: Sommervej 5, 8210 Aarhus

AALBORG **onsdag d. 19. nov.** Kl. 11.00 – Frokost kl. 12.30
3F Aalborg: Hadsundsvej 184, 9000 Aalborg

ESBJERG **torsdag d. 20. nov.** Kl. 11.00 – Frokost kl. 12.30
3F Transport Esbjerg: Nyhavnsgade 25, 6700 Esbjerg

SVENDBORG **mandag d. 24. nov.** Kl. 11.00 – Frokost kl. 12.30
Danhostel Svendborg: Vestergade 45, 5700 Svendborg

KØBENHAVN **tirsdag d. 2. dec.** Kl. 11.00 – Frokost kl. 13.00
Generalforsamling: Peter Ipsens Allé 27, 2400 København NV

Tilmelding til møde og frokost kan ske via hjemmesiden:
<https://www.3f.dk/soemaend/aktuelt/aktiviteter>
 eller på mail: seaman@3f.dk

Du kan også tilmelde dig på telefon **70 300 838**

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:
3F Sømændene
seaman@3f.dk
70 300 838

